

**Innovation
Quarter**

*investeren &
innoveren in
Zuid-Holland*

Jaarrekening 2017

Regionale

Ontwikkelingsmaatschappij

InnovationQuarter B.V.

INHOUDSOPGAVE

Jaarrekening

Geconsolideerde balans per 31 december	1
Geconsolideerde winst- en verliesrekening	2
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	3
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling in de geconsolideerde jaarrekening	4
Toelichting op de geconsolideerde balans	9
Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening	16
Enkelvoudige balans per 31 december	21
Enkelvoudige winst- en verliesrekening	22
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling in de enkelvoudige jaarrekening	23
Toelichting op de enkelvoudige balans	24
Toelichting op de enkelvoudige winst- en verliesrekening	29
Overige gegevens	33
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	34

N.B.: Deze Jaarrekening 2017 van Regionale Ontwikkelingsmaatschappij InnovationQuarter B.V. maakt integraal onderdeel uit van het InnovationQuarter Jaarverslag 2017 (TerugBIIQ).

COLOFON

Druk : Van de Sande

Opmaak: papa | visuele communicatie

© InnovationQuarter / IQ032018

**Innovation
Quarter**

WTC The Hague
Prinses Margrietplantsoen 32
2595 BR DEN HAAG

+31 88 4747 255
info@innovationquarter.nl
www.innovationquarter.nl

Jaarrekening

Geconsolideerde balans per 31 december

(voor verwerking van het resultaat)

Activa					
(in duizenden euro's)		2017		2016	
	Verw.				
Vaste activa					
Materiële vaste activa	(1)	248		361	
Financiële vaste activa	(2)	15.806		8.226	
			16.054		8.587
VLottende activa					
Vorderingen	(3)	568		716	
Liquide middelen	(4)	45.252		18.440	
			45.820		19.156
			61.874		27.743

Passiva					
(in duizenden euro's)		2017		2016	
	Verw.				
Eigen vermogen	(5)				
Geplaatst kapitaal		61.250		30.200	
Bestemmingsreserves		-		80	
Algemene reserves		(3.983)		(1.451)	
Onverdeeld resultaat		(1.208)		(2.612)	
			56.059		26.217
Langlopende schulden	(6)		4.356		436
Kortlopende schulden	(7)		1.459		1.090
			61.874		27.743

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

(in duizenden euro's)		2017		2016	
	Verw.				
Inkomsten		6.353		4.685	
Rentebaten		435		444	
Opbrengsten	(8)		6.788		5.129
Personeelskosten	(9)	5.569		4.510	
Overige bedrijfskosten	(10)	1.830		1.628	
Afschrijvingskosten	(11)	149		133	
Voorziening/afwaardering	(2)	448		1.405	
Som der kosten			7.996		7.676
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening					(2.547)
Buitengewone baten en lasten	(12)		-		(65)
Resultaat			(1.208)		(2.612)

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

(in duizenden euro's)		2017		2016	
	Verw.				
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Resultaat			(1.208)		(2.612)
Aanpassingen voor:					
Afschrijvingen	(1)	149		133	
Voorziening	(2)	448		1.405	
Veranderingen in werkkapitaal:					
Vorderingen	(3)	156		(191)	
Overlopende activa	(3)	(9)		(5)	
Crediteuren	(7)	59		(119)	
Schulden/verplichtingen	(7)	43		231	
Belastingen en sociale premies	(7)	(195)		136	
Overlopende passiva	(7)	462		51	
			1.113		1.641
Kasstroom uit operationele activiteiten			(95)		(971)
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Deelnemingen en leningen	(2)	(8.027)		(3.943)	
Investerings in overige financiële activa	(2)	-		-	
Des-/investerings in materiële vaste activa	(1)	(36)		(184)	
			(8.063)		(4.127)
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Kapitaalstorting	(5)	31.050		2.500	
Langlopende schuld Participanten	(6)	57		(16)	
EFRO-verplichtingen	(6)	3.863		-	
			34.970		2.484
Toename geldmiddelen			26.812		(2.614)
Beginstand			18.440		21.054
Toe- (af)name			26.812		(2.614)
Geldmiddelen	(4)		45.252		18.440

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling in de geconsolideerde jaarrekening

Algemene grondslagen

De vennootschap heeft de geconsolideerde jaarrekening opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 Burgerlijke Wetboek en Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgemaakt op 23 maart 2018.

Activiteiten

De Regionale Ontwikkelingsmaatschappij InnovationQuarter B.V. (InnovationQuarter) heeft ten doel het stimuleren van de economische ontwikkeling in de regio Zuid-Holland en hiermee het versterken van de positie en de internationale concurrentiekracht van Zuid-Holland en Nederland.

InnovationQuarter investeert in vernieuwende en snelgroeiende bedrijven, adviseert buitenlandse ondernemingen bij het vestigen in Zuid-Holland en organiseert samenwerking tussen innovatieve ondernemers, kennisinstellingen en de overheid.

Oordelen en schattingen

Bij de toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van de groep zich diverse oordelen en schattingen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Belastingen

Belastingen over de winst worden bepaald op basis van het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening, rekening houdend met fiscale faciliteiten, zoals verliescompensatie en deelnemingsvrijstelling. Regionale Ontwikkelingsmaatschappij InnovationQuarter B.V. vormt, samen met haar 100% dochtermaatschappij Participatiemaatschappij InnovationQuarter B.V., een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. Op grond van wettelijke bepalingen zijn alle leden van een fiscale eenheid hoofdelijk aansprakelijk voor de belastingschulden van deze fiscale eenheid. Binnen de fiscale eenheid wordt de belastinglast van iedere entiteit bepaald als ware deze zelfstandig belastingplichtig. Verrekening vindt plaats in rekening-courant.

Over 2017 is de vennootschap geen vennootschapsbelasting verschuldigd gezien het negatieve (fiscaal) resultaat over het boekjaar.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van voorgaand jaar.

Aandeelhouders

De aandeelhouders van de vennootschap zijn ultimo 2017:

Aandeelhouders	Aantal aandelen	% aandelenbelang
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat	25.000.000	40,816%
Provincie Zuid-Holland	25.000.000	40,816%
Gemeente Rotterdam	3.000.000	4,899%
Stichting Holdingfonds Economische Investerings Den Haag (HEID)	2.000.000	3,265%
Gemeente Leiden	1.000.000	1,633%
Gemeente Delft	1.750.000	2,857%
Gemeente Den Haag	500.000	0,816%
Gemeente Westland	500.000	0,816%

Aandeelhouders	Aantal aandelen	% aandelenbelang
Technische Universiteit Delft	500.000	0,816%
Libertatis Ergo Holding	500.000	0,816%
Erasmus MC Holding	500.000	0,816%
Leids Universitair Medisch Centrum	500.000	0,816%
Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden	500.000	0,816%
Totaal	61.250.000	100%

Groepsverhoudingen

De vennootschap Regionale Ontwikkelingsmaatschappij InnovationQuarter B.V. te Den Haag staat aan het hoofd van de groep van 'InnovationQuarter' en consolideert de financiële gegevens van Participatiemaatschappij InnovationQuarter B.V. te Den Haag in haar geconsolideerde jaarrekening waarvan afschriften op te vragen zijn.

Geconsolideerde maatschappijen

- ▶ Participatiemaatschappij InnovationQuarter B.V.: 100% deelneming.

Voor een lijst van participaties wordt verwezen naar de toelichting van de post Financiële vaste activa.

Consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening worden opgenomen de financiële gegevens van de vennootschap en haar groepsmaatschappij Participatiemaatschappij InnovationQuarter B.V. per 31 december van het boekjaar.

Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen en vennootschappen waarin beslissende zeggenschap wordt uitgeoefend. Hierbij worden mede in aanmerking genomen de financiële instrumenten die potentiële stemrechten bevatten en direct kunnen worden uitgeoefend.

De groepsmaatschappijen worden integraal geconsolideerd vanaf de datum waarop beslissende zeggenschap op de groepsmaatschappij is verkregen. De groepsmaatschappijen worden niet meer in de consolidatie opgenomen vanaf de datum waarop geen sprake meer is van beslissende zeggenschap. De posten in de geconsolideerde jaarrekening worden volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling vastgesteld. Resultaten uit transacties met en tussen groepsmaatschappijen worden volledig geëlimineerd.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen

De vennootschap heeft de jaarrekening opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 Burgerlijk Wetboek en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Ter verbetering van het inzicht en gelet op het specifieke karakter van de vennootschap is op grond van het Besluit Modellen jaarrekening (art. 6) op een aantal onderdelen afgeweken van de algemeen geldende voorschriften en is een beter passende en daardoor duidelijker benaming en indeling gekozen betreffende een aantal posten in de balans en winst- en verliesrekening. Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen kostprijs of lagere actuele waarde. Indien geen actuele waarderingsgrondslag kan worden ingeschat, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele afwaardering door het achterblijven van de performance van de participaties en ondernemingen die onderdeel uitmaken van de investeringsportefeuille. In de balans, winst- en verliesrekening en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen, waarmee wordt verwezen naar de toelichting.

Een actief en een passief worden gesaldeerd in de jaarrekening opgenomen uitsluitend indien en voor zover:

- ▶ Een deugdelijk juridisch instrument beschikbaar is om het actief en de post van het vreemd vermogen gesaldeerd en simultaan af te wikkelen; en
- ▶ Het stellige voorname bestaat om het saldo als zodanig of beide posten simultaan af te wikkelen.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten zoals vorderingen, effecten en schulden, als financiële derivaten verstaan.

Alle aan- en verkopen worden volgens standaard marktconventies van financiële vaste activa per transactiedatum opgenomen, dat wil zeggen de datum waarop de groep de bindende overeenkomst aangaat.

Voor de grondslagen van de primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

De groep heeft in het boekjaar geen gebruik gemaakt van afgeleide financiële instrumenten zoals renteswaps ter afdekking van de gelopen risico's betreffende de rente of valuta.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa in eigen gebruik worden gewaardeerd tegen de kostprijs, minus eventuele investeringssubsidies, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing (cumulatieve) bijzondere waardeverminderingen. Er zijn geen rentekosten in de tegen de kostprijs gewaardeerde materiële vaste activa opgenomen.

De materiële vaste activa worden lineair afgeschreven op basis van de geschatte economische levensduur rekening houdend met de restwaarde. De Bedrijfsinventaris wordt afgeschreven over vijf jaar en de ICT-apparatuur over drie jaar.

Indien de verwachtingen omtrent de afschrijvingsmethode, gebruiksduur en/of restwaarde in de loop van de tijd wijzigingen ondergaan, worden zij als een schattingswijziging verantwoord.

Buiten gebruik gestelde materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de kostprijs dan wel de lagere opbrengstwaarde.

Een materieel vast actief wordt niet langer in de balans opgenomen na vervreemding of wanneer geen toekomstige prestatie-eenheden van het gebruik of de vervreemding worden verwacht. De bate of last die voortvloeit uit de desinvestering wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Financiële vaste activa

(Aandelen)Participaties

De aandelenparticipaties worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. Vervolgens worden deze participaties gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, dan wel lagere marktwaarde, waarbij bijzondere waardeverminderingen worden verwerkt in de winst- en verliesrekening. De waardering tegen verkrijgingsprijs heeft tot gevolg dat ongerealiseerde waardeverminderingen niet in de cijfers tot uitdrukking komen. Eventuele aankoopkosten worden direct in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Leningen u/g

De leningen betreffen zowel leningen aan participaties als leningen aan ondernemingen (leningen u/g) waarin niet wordt geparticipeerd. De leningen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs en geamortiseerde kostprijs indien er sprake is van een afwijking tussen de nominale lening en de verkrijgingsprijs, waarbij bijzondere waardeverminderingen worden verwerkt in de winst- en verliesrekening.

Bijzondere waardeverminderingen van financiële vaste activa

Per balansdatum wordt beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt een voorziening op het actief gevormd. De voorziening wordt bepaald op basis van de waarderingsrichtlijnen van de European Venture Capital Association (EVCA).

De investeringsportefeuille is nog in opbouw en kent een grote diversiteit aan looptijden en de waardeontwikkelingen zijn in hoge mate volatiel. Daarom hanteert InnovationQuarter vooralsnog een tussenstap op de waarderingssytematiek van de EVCA. Deze tussenstap gaat uit van de prestaties van de betreffende deelnemingen. Hierbij wordt niet uitsluitend gesteund op de financiële modellen (zoals het geval is bij de multiple of cash flow methode). De resultaten zijn gezien de volatiliteit van de waarde en diversiteit van de looptijden moeilijk in te schatten en kunnen van jaar tot jaar tot fluctuaties leiden in de waardering.

De kosten van de toevoeging aan de voorziening worden direct als een last verwerkt in de winst- en verliesrekening. Indien wordt vastgesteld dat een voorziening die in het verleden verantwoord is, niet meer noodzakelijk is of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de verkrijgingsprijs die bepaald zou zijn indien geen voorziening voor het actief zou zijn verantwoord. Het teruggenomen verlies wordt als bate in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Vorderingen

Vorderingen worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Onder liquide middelen worden verstaan kasmiddelen en de tegoeden op bankrekeningen. Deposito's worden onder liquide middelen opgenomen indien zij in feite – zij het eventueel met opoffering van rentebaten- ter onmiddellijke beschikking staan. Liquide middelen die (naar verwachting) langer dan twaalf maanden niet ter beschikking staan van de groep, worden als financiële vaste activa gerubriceerd.

Overige voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd indien de groep op balansdatum een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft waarvan het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang betrouwbaar is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Tenzij anders vermeld, worden voorzieningen gewaardeerd tegen nominale waarde.

Indien het waarschijnlijk is dat voor uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen een vergoeding van een derde zal worden ontvangen, wordt deze vergoeding gepresenteerd als een afzonderlijk actief.

Langlopende schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Kortlopende schulden

Bij de eerste opname van kortlopende schulden worden deze opgenomen tegen reële waarde verminderd met de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten (nominaal).

De kortlopende schulden worden na de eerste waardering gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve-rentemethode. Winst of verlies worden in de winst- en verliesrekening opgenomen zodra de verplichtingen niet langer op de balans worden opgenomen, alsmede via het amortisatieproces.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Opbrengsten

De opbrengsten worden verantwoord in het jaar waarop zij betrekking hebben, met dien verstande dat de opbrengsten bij verkoop van participaties worden verantwoord in het jaar waarin de economische rechten en risico's op de desbetreffende participaties zijn overgedragen. Dividenden worden verantwoord in het jaar van ontvangst. Renteopbrengsten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Verliezen bij afstoting van participaties of bij oninbaarheid van leningen worden afgeboekt op de daarvoor gevormde voorziening. Toevoeging aan deze voorziening komt ten laste van het resultaat. De opbrengsten van diensten worden verantwoord in het jaar waarin de diensten zijn verricht.

De exploitatiebijdragen en opbrengsten overige activiteiten ter compensatie van gemaakte kosten worden als opbrengsten in de winst- en verliesrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin deze kosten worden gemaakt.

Kosten

De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. (Voorzienbare) verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en overigens wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen.

Grondslagen voor kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en het eventueel bankkrediet opgenomen onder de kortlopende schulden. Ontvangen en betaalde rente, ontvangen dividenden en winstbelastingen worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden worden opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

Toelichting op de geconsolideerde balans

Materiële vaste activa (1)

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:

(in duizenden euro's)	Bedrijfs- inventaris	ICT-apparatuur	Totaal
Balanswaarde per 31 december 2016	279	82	361
Investeringen gedurende het boekjaar	25	11	36
Desinvesteringen/buitengebruikstelling gedurende het boekjaar	–	–	–
Afschrijvingen	(101)	(48)	(149)
Afschrijvingen desinvesteringen	–	–	–
Boekwaarde per 31 december 2017	203	45	248
Stand per 31 december 2017			
Aanschafwaarde	511	188	699
Cumulatieve afschrijvingen	(308)	(143)	(451)
Boekwaarde	203	45	248
Afschrijvingspercentages	20,0%	33,3%	–

Financiële vaste activa (2)

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

(in duizenden euro's)	Participaties	Leningen aan participaties	Leningen	Overige vorderingen	Totaal
Aanschafwaarde per 31 december 2016	3.906	517	4.095	50	8.568
Bij:					
Investerings	4.238	–	200	–	4.438
Uitbreiding	3.284	500	–	–	3.784
Rentebijdriving	–	63	168	–	231
Af:					
Desinvestering/aflossing	(375)	–	(50)	–	(425)
Faillissement/liquidatie	–	–	–	–	–
Omzetting	–	1.033	(1.033)	–	–
Aanschafwaarde per 31 december 2017	11.053	2.113	3.380	50	16.596
Vorzieningen:					
Stand per 31 december 2016	(83)	(259)	–	–	(342)
Mutatie boekjaar	–	–	(448)	–	(448)
Stand per 31 december 2017	(83)	(259)	(448)	–	790
Balanswaarde per 31 december 2017	10.970	1.854	2.932	50	15.806

De leningen (aan participaties) betreffen veelal achtergestelde (converteerbare) leningen met eventueel daaraan gekoppelde specifieke (optie)structuren.

Voor de additionele contractuele investeringsverplichtingen per balansdatum wordt verwezen naar de "Niet in de balans opgenomen regelingen en verplichtingen".

De huidige investeringsportefeuille van participaties en leningen betreffen gedane investeringen in MKB-bedrijven en fondsen. De meerwaarde op basis van de fair market value van een aantal participaties ten opzichte van de boekwaarde bedraagt per 31 december 2017 € 1.754.000. Niet voor de gehele investeringsportefeuille kan op een betrouwbare wijze een meerwaarde op basis van de fair market value worden vastgesteld. De marktwaarde van deze investeringen is gesteld op de verkrijgingsprijs, dan wel lagere marktwaarde.

Overige vorderingen

Onder de Overige vorderingen is een bedrag van € 49.960 aan liquide middelen opgenomen dat niet ter vrije beschikking staat van de vennootschap. Het betreft een gestelde bankgarantie ten behoeve van de huurovereenkomst van de kantoorruimte. Die ten minste zes maanden na de datum waarop de huurovereenkomst is beëindigd geldig blijft.

Alfabetisch overzicht participaties en leningen per 31 december 2017:

Statutaire naam	Jaar van aanvang	Instrument	Belang deelnemingen	Statutaire zetel
Airborne International B.V.	2016	Lening	–	Den Haag
Airborne International B.V.	2017	Aandelen	1,35%	Den Haag
AllGreen Group B.V. (ParkBee)	2016	Aandelen	9,33%	Amsterdam ¹
BioGeneration Capital Fund III C.V.	2016	Aandelen	3,05%	Naarden ²
Barge Master Holding B.V.	2015	Lening	–	Capelle aan den IJssel
Coöperatie Rotterdam Port Fund U.A.	2016	Aandelen	5,68%	Rotterdam
Cybersprint B.V.	2017	Aandelen	11,54%	Den Haag
FiberCore Holding B.V.	2015	Lening	–	Rotterdam
HIF Feeder Dutch II B.V. (HPE Growth Capital)	2017	Aandelen	1,29%	Amsterdam ³
IRM Systems Group B.V.	2017	Aandelen	20,00%	Delft
Laros B.V. (Solar Monkey)	2016	Aandelen	9,55%	Delft
Laros B.V. (Solar Monkey)	2017	Lening	–	Delft
Milgro Groep B.V.	2015	Lening	–	Rotterdam
MOCS Beheer B.V.	2017	Lening	–	Delft
Munisense B.V.	2015	Aandelen	13,87%	Leiden
Munisense B.V.	2017	Lening	–	Leiden
Ncardia SA	2014	Aandelen	5,90%	Gosselies ⁴ , België
Onegini Holding B.V.	2015	Aandelen	9,78%	Woerden ⁵
Oxy-Low Systems Europe B.V.	2017	Aandelen	10,01%	Cromstrijen
Quantib B.V.	2017	Aandelen	10,70%	Rotterdam
Robot Robots Company B.V.	2016	Aandelen	0,08%	Den Haag
Robot Robots Company B.V.	2016	Lening	–	Den Haag
TeamSupport Creating Together B.V. (RiskID)	2016	Aandelen	10,00%	Delft
Trade Cloud B.V.	2016	Aandelen	20,00%	Delft
Toxys B.V.	2016	Aandelen	21,43%	Leiden
UNIIQ B.V.	2016	Aandelen	0,96%	Den Haag
VarmX B.V.	2017	Aandelen	25,40%	Leiden
WSF Invest I B.V. (World Startup Factory ⁶)	2016	Aandelen	8,1%	Den Haag
Xinaps B.V.	2016	Aandelen	13,42%	Delft

¹ Bij oprichting aangesloten bij ESA Incubation Centre en bij Tech Incubator YESIDelft, statutair gevestigd in Amsterdam, gefinancierde research & development activiteiten vinden plaats in Rotterdam.

² Betreft een investering met betrekking tot de fund-in-fund strategie, Naar verwachting zullen individuele investeringen van het fonds gedurende de looptijd binnen de regio vallen.

³ Betreft een investering met betrekking tot de fund-in-fund strategie, Naar verwachting zullen individuele investeringen van het fonds gedurende de looptijd binnen de regio vallen.

⁴ Ncardia is statutair gevestigd in Gosselies (België) waar ook de productie plaatsvindt, de overige bedrijfsactiviteiten waaronder research & development vinden plaats in Leiden en Keulen.

⁵ Statutair gevestigd te Woerden, hoofdlocatie te Den Haag (HSD-campus).

⁶ Het WSF Connectivity Accelerator programma maken startups een versnelde ontwikkeling door. Doel van het programma is binnen 100 dagen te groeien naar een onderneming die 'investor ready' is en aansluiting heeft bij de West-Europese markt.

Vorderingen (3)

(in duizenden euro's)	2017	2016
Debiteuren	147	268
Overige vorderingen	–	35
Overlopende activa	421	413
Totaal	568	716

De post Overlopende activa is als volgt te specificeren:

(in duizenden euro's)	2017	2016
Nog te ontvangen rente	46	75
Nog te factureren bedragen	221	170
Vooruitbetaalde huur	32	28
Vooruitbetaalde pensioenpremies	47	38
Vooruitbetaalde overige kosten	75	102
Totaal	421	413

Liquide middelen (4)

(in duizenden euro's)	2017	2016
Bank	421	1.988
Deposito's	44.831	16.452
Totaal	45.252	18.440

De deposito's opgenomen onder de liquide middelen zijn direct opeisbaar.

Groepsvermogen (5)

Eigen vermogen

Voor het eigen vermogen wordt verwezen naar de toelichting op het eigen vermogen in de enkelvoudige jaarrekening.

Langlopende schulden (6)

(in duizenden euro's)	2017	2016
Nog niet bestede exploitatiebijdragen Participanten	493	436
Nog niet bestede middelen IQe	3.863	–
Totaal	4.356	436

Nog niet bestede exploitatiebijdragen Participanten

De post nog niet bestede exploitatiebijdragen van de Participanten is als volgt te specificeren:

(in duizenden euro's)	2017	Onder-/ (over) besteding exploitatiebijdrage 2017	2016
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.	141	14	127
Provincie Zuid-Holland	148	20	128
Gemeente Rotterdam	71	7	64
Gemeente Leiden	14	2	12
Gemeente Delft	41	4	37
Gemeente Den Haag	43	5	38
Gemeente Westland	1	1	–
Gemeente Zoetermeer	1	1	–
Gemeente Dordrecht	12	–	12
Technische Universiteit Delft	20	2	18
Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden	1	1	–
Totaal	493	57	436

De ontwikkelingsactiviteiten kennen een kostendeckende subsidievergoeding. Een eventueel overschot van de ontvangen Exploitatiebijdragen hoeft niet direct terugbetaald te worden aan de Participanten zolang een vooraf bepaald bedrag niet wordt overschreden. Deze middelen worden als nog te besteden exploitatiebijdragen per Participant verantwoord.

De huidige afspraak met de Participanten over de op te bouwen maximale hoogte van de middelen die worden verantwoord als nog te besteden exploitatiebijdragen is dat circa 10% van de begroting Ontwikkelingsactiviteiten kan worden aangehouden (€ 500.000) als totaalsaldo nog te besteden exploitatiebijdragen. Zodra dit saldo wordt overschreden dient het meerdere aan de Participanten terugbetaald te worden. De toevoegingen aan de nog te besteden Exploitatiebijdragen worden naar rato van de exploitatiebijdragen van de Participanten in desbetreffend jaar toegerekend, de onttrekkingen worden naar rato van het saldo gedaan.

Nog niet bestede middelen IQe

De post nog niet bestede middelen IQe betreffen de beschikbaar gestelde maar nog niet bestede middelen ontvangen vanuit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) en maken onderdeel uit van het subsidieproject 'IQe: Fondsuitbreiding InnovationQuarter fonds'.

Op 16 februari 2016 is een subsidieaanvraag in het kader van het Operationeel Programma Kansen voor West II ingediend ten behoeve van het subsidieproject 'IQe: Fondsuitbreiding InnovationQuarter fonds'. De aanvraag is gehonoreerd en een subsidie ad € 17,3 miljoen is verleend d.d. 8 november 2016 en kent de volgende onderverdeling en stand ultimo boekjaar:

(in duizenden euro's)	Toegeken- de middelen	Beschikbaar gesteld	Nog op te vragen
EFRO Provincie Zuid-Holland	14.300	(3.575)	10.725
Rijkscofinanciering Rotterdam	3.000	(750)	2.250
Boekwaarde	17.300	(4.325)	12.975

De subsidiemiddelen kunnen worden ingezet tot en met 2023, waarna een einddeclaratie wordt ingediend bij de Management Autoriteit Kansen voor West. Na acceptatie van de einddeclaratie dienen de (eventuele revolverende) middelen 8 jaar worden ingezet voor hetzelfde doel waarna vanaf 2032 de middelen vrij ter beschikking staan ten behoeve van de vennootschap⁷.

(in duizenden euro's)	2017	2016
Beginstand	–	–
Mutaties gedurende het boekjaar:		
Beschikbaar gestelde middelen	4.325	–
Toerekening beheerskosten en -vergoedingen	(462)	–
Afname bestedingsverplichting a.g.v. voorziening/afboeking	–	–
Totaal	3.863	–

De middelen worden beschikbaar gesteld in tranches van 25% opvraagbaar op moment van een minimale besteding van voorgaande tranches. De eerste tranche van de middelen is beschikbaar gesteld in 2017 na het tot stand komen van de Uitvoerings- en financieringsovereenkomst behorende bij de beschikking subsidieverlening project 'IQe: Fondsuitbreiding InnovationQuarter fonds' d.d. 17 januari 2017.

Kortlopende schulden (7)

(in duizenden euro's)	2017	2016
Nog te besteden middelen projecten	381	338
Crediteuren	70	11
Belastingen en premies sociale verzekeringen	133	328
Overlopende passiva	875	413
Totaal	1.459	1.090

Nog te besteden middelen projecten

De ontvangen middelen inzake de door de vennootschap projecten in uitvoering betreffen voorschotten en kunnen derhalve (gedeeltelijk) worden teruggevorderd indien de middelen niet worden besteed aan het project.

De post Nog te besteden middelen projecten is als volgt te specificeren:

(in duizenden euro's)	2017	2016
Partnership Maritime Delta	172	64
JIPAS	–	104
SMASH	–	55
SDDE	143	–
Economic Board Zuid-Holland	–	53
Overig	66	62
Totaal	381	338

⁷ Conform artikel 45 van de Verordening 1303 (2013).

Overlopende passiva

De post Overlopende passiva is als volgt te specificeren:

(in duizenden euro's)	2017	2016
Nog te betalen vakantiegeld	158	133
Nog te betalen vakantiedagen	71	46
Nog te betalen accountantskosten	25	29
Nog te betalen advieskosten	14	10
Vooruitontvangen bedragen	360	–
Nog te betalen overige kosten	247	195
Totaal	875	413

Niet in de balans opgenomen regelingen en verplichtingen

Huurverplichtingen

Voor de kantoorlocatie aan het Prinses Margrietplantsoen 32 te Den Haag is een huurovereenkomst aangegaan voor de duur van 5 jaar ingaande per 1 januari 2014. De huurverplichting inclusief servicekosten bedraagt € 114.000 per jaar.

Operationele lease – de vennootschap als lessee

De vennootschap heeft operationele leasecontracten voor auto's afgesloten. De toekomstige minimale leasebetalingen zijn als volgt te specificeren:

(in duizenden euro's)	2017	2016
Korter dan 1 jaar	52	51
1 tot 3 jaar	46	96
Meer dan 3 jaar	–	–
Totaal	98	147

In 2017 is een totaalbedrag van € 53.000 (2016: € 51.000) aan leasebetalingen verwerkt in de winst- en verliesrekening. De overeenkomsten hebben een gemiddelde looptijd van 2 jaar (2016: 3 jaar) waarbij de leasebetaling een vast bedrag per maand is.

Niet in de balans opgenomen investeringsverplichtingen

Per balansdatum heeft de vennootschap, ten aanzien van participaties, leningen aan participaties en leningen, een contractuele investeringsverplichting, onder voorwaarden, voor een bedrag ad € 6.183.000 (2016: € 6.133.000).

Gebeurtenissen na balansdatum

In het 1e kwartaal van 2018 zijn 1.000.000 aandelen tegen een uitgifte prijs van € 1,00 per aandeel uitgegeven aan gemeente Leiden.

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening

Opbrengsten (8)

(in duizenden euro's)	2016		2015	
Exploitatiebijdragen beschikbaar gesteld door Participanten	4.545		4.007	
Opbrengsten aanvullende activiteiten	1.346		678	
		5.891		4.685
VVerkoopopbrengsten participaties	375		-	
Ontvangen dividend	-		-	
Aanschafwaarde verkochte participaties	(375)		-	
Transactieresultaat		-		-
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening		5.891		4.685
Rente leningen u/g participaties ⁸	134		66	
Rente leningen u/g ⁹	255		295	
Rente liquide middelen	46		83	
Rentebaten		435		444
Beheerskosten en -vergoedingen IQe	462		-	
Toerekening middelen IQe		462		-
Totaal opbrengsten		6.788		5.129

Verdeling opbrengsten naar activiteiten

(in duizenden euro's)	2017	2016
Ontwikkelingsactiviteiten	4.545	4.007
Participatieactiviteiten	897	444
Aanvullende activiteiten	1.346	678
Totaal	6.788	5.129

⁸ Over 2017 is € 63.000 bijgeschreven bij de hoofdsom (2016: € 48.000) conform de gestelde voorwaarden van de investeringsovereenkomsten.

⁹ Over 2017 is € 168.000 bijgeschreven bij de hoofdsom (2016: € 181.000) conform de gestelde voorwaarden van de investeringsovereenkomsten.

Personeelskosten (9)

(in duizenden euro's)	2017		2016	
Lonen en salarissen	4.096		3.230	
Sociale lasten	529		435	
Pensioenlasten	286		227	
		4.911		3.892
Kosten werknemers flexibele contractbasis		111		193
Directe personeelskosten		5.022		4.085
Andere personeelskosten		547		425
		5.569		4.510

Verdeling personeelskosten naar activiteiten

(in duizenden euro's)	2016		2015	
Ontwikkelingsactiviteiten	3.334		2.825	
Participatieactiviteiten	1.406		1.185	
Aanvullende activiteiten	829		500	
		5.569		4.510

Personeelsbestand

Ultimo 2017 waren er 63 personen werkzaam (2016: 57), exclusief werknemers op flexibele contractbasis. De personele bezetting gemiddeld over 2017 op fulltime basis was 55,8 (2016: 45,3), exclusief werknemers op flexibele contractbasis (2017: 0,9 fte, 2016: 1,5 fte).

Pensioen

De vennootschap kent een toegezegde-bijdrager regeling voor haar medewerkers en de vennootschap betaalt op contractuele basis premies aan een verzekeringsmaatschappij. Behalve de betaling van premies heeft de vennootschap geen verdere verplichtingen voor deze pensioenregelingen. De premies worden verantwoord als personeelskosten als deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

Bezoldiging van de bestuurder en de commissarissen

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is op vrijwillige basis toegepast op basis van de volgende van toepassing zijnde regelgeving: Het algemene WNT-maximum.

Leidinggevende topfunctionaris

(in euro's)	Dhr. R. Zonneveld	
Jaar	2017	2016
Functie:	Directeur	Directeur
Duur dienstverband in:	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1.0	1.0
Gewezen topfunctionaris	Neen	Neen
(Fictieve) dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning	163.346	157.163
Belastbare onkostenvergoedingen	–	–
Beloningen betaalbaar op termijn ¹⁰	9.200	9.034
Totaal bezoldiging	172.546	166.197
Toepasselijk WNT-maximum	181.000	179.000

Toezichthoudende topfunctionarissen

(in euro's)	Dhr. A. Verberk		Dhr. C.A.M. de Koning	
Jaar	2017	2016	2017	2016
Functie:	Lid RvC	Lid RvC	Lid RvC	Lid RvC
Duur dienstverband in 2016	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Bezoldiging				
Beloning	–	–	–	–
Belastbare onkostenvergoedingen	15.000	15.000	11.000	11.000
Beloningen betaalbaar op termijn	–	–	–	–
Totaal bezoldiging	15.000	15.000	11.000	11.000
Toepasselijk WNT-maximum	27.150	26.850	18.100	17.900

¹⁰ Betreft werkgeversdeel van de betaalde pensioenpremie 2017.

(in euro's)	Mevr. B.N.M. van der Maarel		Dhr. H.C.M. van der Zeeuw	
Jaar	2017	2016	2017	2016
Functie	Lid RvC	Lid RvC	Lid RvC	Lid RvC
Duur dienstverband in 2016	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Bezoldiging				
Beloning	–	–	–	–
Belastbare onkostenvergoedingen	11.000	11.000	11.000	11.000
Beloningen betaalbaar op termijn	–	–	–	–
Totaal bezoldiging	11.000	11.000	11.000	11.000
Toepasselijk WNT-maximum	18.100	17.900	18.100	17.900

(in euro's)	Dhr. P.J. van Zunderd	
Jaar	2017	2016
Functie	Lid RvC	Lid RvC
Duur dienstverband in 2016	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Bezoldiging		
Beloning	–	–
Belastbare onkostenvergoedingen	10.000	10.000
Beloningen betaalbaar op termijn	–	–
Totaal bezoldiging	10.000	10.000
Toepasselijk WNT-maximum	18.100	17.900

Naast de hierboven genoemde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2017 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2017 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT gerapporteerd zijn of hadden moeten worden.

Rooster van aftreden van de RvC

Naam en leeftijd	Benoemd	Aftredend	Herbenoeming
Dhr. A. Verberk Voorzitter RvC, Lid Remuneratiecommissie	10 – 10 – 2013	1e AvA na 18-11-2020	Niet herbenoembaar
Dhr. C.A.M. de Koning Lid RvC, Lid Auditcommissie	03 – 02 – 2014	1e AvA na 02-06-2018	Maximaal voor 4 jaar
Mevr. B.N.M. van der Maarel Lid RvC, Voorzitter Auditcommissie	03 – 02 – 2014	1e AvA na 23-03-2021	Niet herbenoembaar
Dhr. H.C.M. van der Zeeuw Lid RvC, Lid Auditcommissie	02 – 06 – 2014	AvA 23-03-2018	–
Dhr. P.J. van Zunderd Lid RvC, Lid Remuneratiecommissie	02 – 06 – 2014	1e AvA na 22-11-2021	Niet herbenoembaar

Overige bedrijfskosten (10)

Onder de Overige bedrijfskosten zijn de volgende posten opgenomen

(in duizenden euro's)	2017		2016	
Algemene Bedrijfskosten				
Huisvesting	200		171	
Automatiseringskosten	203		183	
Communicatie, PR en website	188		206	
Administratie, verzekeringen en overige advieskosten	111		108	
Accountantskosten	74		43	
Overige algemene bedrijfskosten	33		23	
		809		734
Specifieke bedrijfskosten				
Onderzoeks- en advieskosten	142		376	
Evenementen en congressen	69		97	
Reiskosten	148		142	
Marketing en communicatie	122		186	
Lidmaatschappen en sponsoring	120		–	
Vergoedingen Investeringscommissie leden	37		36	
Inhuur o.a. uit hoofde van kwartiermakerschap	254		–	
Overige specifieke bedrijfskosten	129		57	
		1.021		894
		1.830		1.628

Afschrijvingskosten (11)

De reguliere afschrijvingskosten over 2017 bedragen € 149.000 (2016: € 133.000).

Verdeling overige bedrijfskosten (inclusief afschrijvingskosten) naar activiteiten

(in duizenden euro's)	2017		2016	
Ontwikkelingsactiviteiten		1.211		1.197
Participatieactiviteiten		373		386
Aanvullende activiteiten		395		178
		1.979		1.761

Buitengewone baten en lasten (12)

Voor de toelichting op de Buitengewone baten en lasten wordt verwezen naar de toelichting opgenomen in de toelichting op de vennootschappelijke winst- en verliesrekening.

Enkelvoudige balans per 31 december

(voor verwerking van het resultaat)

Activa					
(in duizenden euro's)		2017		2016	
	Verw.				
Vaste activa					
Materiële vaste activa	(13)	248		361	
Financiële vaste activa	(14)	56.008		26.287	
			56.256		26.648
Vlottende activa					
Vorderingen	(15)	535		637	
Liquide middelen	(16)	1.203		410	
			1.738		1.047
			57.994		27.695

Passiva					
(in duizenden euro's)		2017		2016	
	Verw.				
Eigen vermogen	(17)				
Geplaatst kapitaal		61.250		30.200	
Bestemmingsreserves		–		80	
Algemene reserves		(3.983)		(1.451)	
Onverdeeld resultaat		(1.208)		(2.612)	
			56.059		26.217
Langlopende schulden	(18)		493		436
Kortlopende schulden	(19)		1.442		1.042
			57.994		27.695

Enkelvoudige winst- en verliesrekening

(in duizenden euro's)		2017		2016	
	Verw.				
Inkomsten		7.627		6.177	
Rentebaten		–		–	
Opbredngen	(20)		7.627		6.177
Personeelskosten	(21)	5.569		4.510	
Overige bedrijfskosten	(22)	1.788		1.549	
Afschrijvingskosten	(23)	149		133	
Som der kosten			7.506		6.192
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening			121		(15)
Buitengewone baten en lasten	(24)		–		(65)
Resultaat deelnemingen	(25)		(1.329)		(2.532)
Resultaat			(1.208)		(2.612)

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling in de enkelvoudige jaarrekening

De vennootschap heeft de enkelvoudige jaarrekening opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 Burgerlijk Wetboek. De jaarrekening is opgemaakt op 23 maart 2018.

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk. Deelnemingen in groepsmaatschappijen worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaarde in overeenstemming met de geconsolideerde jaarrekening.

Voor de toelichting op de activiteiten van de vennootschap en de toelichting op de grondslagen, waaronder de grondslagen van de waardering van activa en passiva voor de bepaling van het resultaat wordt verwezen naar de grondslagen van waardering en resultaatbepaling in de geconsolideerde jaarrekening.

De deelneming in Participatiemaatschappij InnovationQuarter B.V. is in de enkelvoudige balans gewaardeerd tegen de netto vermogenswaarde aangezien invloed van betekenis kan worden uitgeoefend.

CONCEPT

Toelichting op de enkelvoudige balans

Materiële vaste activa (13)

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:

(in duizenden euro's)	Bedrijfs- inventaris	ICT-apparatuur	Totaal
Balanswaarde per 31 december 2016	279	82	361
Investerings gedurende het boekjaar	25	11	36
Desinvesteringen/buitengebruikstelling gedurende het boekjaar	–	–	–
Afschrijvingen	(101)	(48)	(149)
Afschrijvingen desinvesteringen	–	–	–
Boekwaarde per 31 december 2017	203	45	248
Stand per 31 december 2017			
Aanschafwaarde	511	188	699
Cumulatieve afschrijvingen	(308)	(143)	(451)
Boekwaarde	203	45	248
Afschrijvingspercentages	20,0%	33,3%	

Financiële vaste activa (14)

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

(in duizenden euro's)	Deelnemingen in groepsmaat- schappijen	Participaties	Overige vorderingen	Totaal
Balanswaarde per 31 december 2016	26.217	20	50	26.287
Investerings	31.050	–	–	31.050
Resultaat boekjaar	(1.329)	–	–	(1.329)
Balans per 31 december 2017	55.938	20	50	56.008
Stand per 31 december 2017 (cumulatief):				
Investering	61.250	20	50	61.320
Resultaat	(5.312)	–	–	(5.312)
Balans per 31 december 2017	55.938	20	50	56.008

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

De deelneming in groepsmaatschappij betreft het 100% belang in Participatiemaatschappij InnovationQuarter B.V.

Participatie

De participatie¹¹ betreft het 0,96% belang in UNIIQ B.V.

Overige vorderingen

Onder de Overige vorderingen is een bedrag van € 49.960 aan liquide middelen opgenomen dat niet ter vrije beschikking staat van de vennootschap. Het betreft een gestelde bankgarantie ten behoeve van de huurovereenkomst van de kantoorruimte. Die tot ten minste zes maanden na de datum waarop de huurovereenkomst is beëindigd geldig blijft.

Vorderingen (15)

(in duizenden euro's)	2017	2016
Debiteuren	134	264
Overige vorderingen	–	35
Rekening Courant groepsmaatschappijen	26	–
Overlopende activa	375	338
Totaal	535	637

De post Overlopende activa is als volgt te specificeren:

(in duizenden euro's)	2017	2016
Nog te factureren bedragen	221	170
Vooruitbetaalde huur	32	28
Vooruitbetaalde pensioenpremies	47	38
Vooruitbetaalde overige kosten	75	102
Totaal	375	338

Liquide middelen (16)

(in duizenden euro's)	2017	2016
Bank	253	410
Spaarrekeningen/Deposito's	950	–
Totaal	1.203	410

De deposito's opgenomen onder de liquide middelen zijn direct opeisbaar.

¹¹ Tussen de vennootschap en deze Participatie zijn verschillende overeenkomsten afgesloten, waaronder een Samenwerkings- en Aandeelhoudersovereenkomst, Fondsmanagementovereenkomst en een Shared Service Overeenkomst. Ook zijn afspraken vastgelegd tussen het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, de Provincie Zuid-Holland, de Stichting Holdingsfonds Economische Investerings Den Haag, de gemeente Den Haag, de gemeente Rotterdam, de gemeente Leiden en de vennootschap over de verdeling van het resterende saldo na vereffening van UNIIQ B.V.

Eigen vermogen (17)

Het geplaatst en gestort kapitaal bestaat ultimo 2017 uit 61.250.000 aandelen tegen een uitgifte prijs van € 1,00 per aandeel.

(in duizenden euro's)	Geplaatst en gestort kapitaal	Reserves	Onverdeeld resultaat Boekjaar	Totaal
Stand per 31 december 2016	30.200	(1.371)	(2.612)	26.217
Mutaties gedurende het boekjaar				
Geplaatst (en gestort) kapitaal	31.050	–	–	31.050
Resultaat boekjaar	–	–	(1.208)	(1.208)
Overige mutaties	–	(2.612)	2.612	–
Stand per 31 december 2017	61.250	(3.983)	(1.208)	56.059

Reserves

De post reserves is als volgt te specificeren:

(in duizenden euro's)	2017	2016
Bestemmingsreserve Kennisalliantie	–	80
Algemene reserve	(3.983)	(1.451)
Totaal	(3.983)	(1.371)

Voorstel resultaat bestemming

Aan de algemene vergadering wordt voorgesteld om het verlies over 2016 ad € 2.612.000 als volgt te bestemmen:

(in duizenden euro's)	2017	2016
Mutatie Bestemmingsreserve aanvullende activiteiten	121	–
Mutatie bestemmingsreserve Kennisalliantie	–	(80)
Resultaat boekjaar Participatiemaatschappij	(1.329)	(2.532)
Totaal	(1.208)	(2.612)

Toewijzing van het negatieve resultaat participatiemaatschappij ad € 1.329.000 aan de algemene reserve. Gelet op het nog korte bestaan van InnovationQuarter worden de komende 1 tot 3 boekjaren nog beschouwd als onderdeel van de opbouwfase, waarin er nog een negatief resultaat wordt geboekt op de participatieactiviteiten. De kosten worden na de opbouwfase naar verwachting gedekt door de gerealiseerde rendementen van de investeringen.

Tussen de vennootschap en ENERGIQ Energie Innovatie-fonds Zuid-Holland B.V. is een beheerovereenkomst gesloten waarin de afspraken zijn vastgelegd ten aanzien van het bestuur en het fondsbeheer van ENERGIQ. De ingangsdatum is 1 juli 2017 en eindigt van rechtswege op 1 juli 2032. Hiervoor ontvangt de vennootschap een vaste vergoeding per jaar. De kosten van de vennootschap inzake de uitvoering van de beheerovereenkomst kunnen jaarlijks fluctueren, derhalve wordt voorgesteld om het positief resultaat gerelateerd aan de uitvoering van de beheerovereenkomst over 2017 ad € 121.000 toe te voegen aan een nieuw te vormen bestemmingsreserve ENERGIQ.

Langlopende schulden (18)

De post langlopende schulden betreffen de nog niet bestede exploitatiebijdragen van de Participanten en is als volgt te specificeren:

(in duizenden euro's)	2017	Onder- / (over) besteding exploitatiebijdrage 2017	2016
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat	141	14	127
Provincie Zuid-Holland	148	20	128
Gemeente Rotterdam	71	7	64
Gemeente Leiden	14	2	12
Gemeente Delft	41	4	37
Gemeente Den Haag	43	5	38
Gemeente Westland	1	1	–
Gemeente Zoetermeer	1	1	–
Gemeente Dordrecht	12	–	12
Technische Universiteit Delft	20	2	18
Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden	1	1	–
Totaal	493	57	436

De ontwikkelingsactiviteiten kennen een kostendeckende subsidievergoeding. Een eventueel overschot van de ontvangen Exploitatiebijdragen hoeft niet direct terugbetaald te worden aan de Participanten zolang een vooraf bepaald bedrag niet wordt overschreden. Deze middelen worden als nog te besteden exploitatiebijdragen per Participant verantwoord.

De huidige afspraak met de Participanten over de op te bouwen maximale hoogte van de middelen die worden verantwoord als nog te besteden exploitatiebijdragen is dat circa 10% van de begroting Ontwikkelingsactiviteiten kan worden aangehouden (€ 500.000) als totaalsaldo nog te besteden exploitatiebijdragen. Zodra dit saldo wordt overschreden dient het meerdere aan de Participanten terugbetaald te worden. De toevoegingen aan de nog te besteden Exploitatiebijdragen worden naar rato van de exploitatiebijdragen van de Participanten in desbetreffend jaar toegerekend, de onttrekkingen worden naar rato van het saldo gedaan.

Kortlopende schulden (19)

(in duizenden euro's)	2017	2016
Nog te besteden middelen projecten	381	338
Crediteuren	70	9
Belastingen en premies sociale verzekeringen	133	328
Overlopende passiva	858	367
Totaal	1.442	1.042

Nog te besteden middelen projecten

De ontvangen middelen inzake de door de vennootschap uit te voeren en uitgevoerde projecten betreffen voorschotten en kunnen derhalve (gedeeltelijk) worden teruggevorderd indien de middelen niet worden besteed aan een project.

De post Nog te besteden middelen projecten is als volgt te specificeren:

(in duizenden euro's)	2017	2016
Partnership Maritime Delta	172	33
JIPAS	–	104
SMASH	–	55
SDDE	143	–
Economic Board Zuid-Holland	–	53
Overig	66	62
Totaal	381	338

Overlopende passiva

De post Overlopende passiva is als volgt te specificeren:

(in duizenden euro's)	2017	2016
Nog te betalen vakantiegeld	158	133
Nog te betalen vakantiedagen	71	46
Nog te betalen accountantskosten	25	29
Nog te betalen advieskosten	14	10
Vooruitbetaalde bedragen	360	–
Nog te betalen overige kosten	230	149
Totaal	858	367

Toelichting op de enkelvoudige winst- en verliesrekening

Opbrengsten (20)

(in duizenden euro's)	2017		2016	
Exploitatiebijdragen beschikbaar gesteld door de Participanten		4.545		4.007
Doorbelasting Participatiemaatschappij InnovationQuarter B.V.		1.736		1.492
Fondsbeheer activiteiten ¹²	758		210	
Overige aanvullende activiteiten	588		468	
Aanvullende activiteiten		1.346		678
Totaal		7.627		6.177

Exploitatiebijdragen beschikbaar gesteld door de Participanten

De onderverdeling van de exploitatiebijdragen is als volgt:

(in duizenden euro's)	2017		2016	
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat		1.001		1.061
Provincie Zuid-Holland		1.480		1.204
Gemeente Rotterdam		493		502
Gemeente Leiden		150		101
Gemeente Delft		281		286
Gemeente Den Haag		395		401
Gemeente Westland		99		100
Gemeente Zoetermeer		99		100
Gemeente Dordrecht		–		1
Technische Universiteit Delft		148		151
Universiteit Leiden		50		–
Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden		99		100
Metropoolregio Rotterdam Den Haag		250		–
Totaal		4.545		4.007

¹² De vennootschap voert het fondsbeheer uit ten behoeve van UNIIQ B.V. en ENERGIIQ Energie-Innovatiefonds Zuid-Holland B.V..

De ontwikkelingsactiviteiten kennen een kostendeckende subsidievergoeding. Een eventueel overschot van de ontvangen Exploitatiebijdragen hoeft niet direct terugbetaald te worden aan de Participanten zolang een vooraf bepaald bedrag niet wordt overschreden. Deze middelen worden als nog te besteden exploitatiebijdragen per Participant verantwoord. De onderverdeling van de betaalde/ toegezegde exploitatiebijdragen en de nog te besteden exploitatiebijdragen en de onderverdeling van de exploitatiebijdragen over 2017 is als volgt:

(in duizenden euro's)	Exploitatie- bijdragen	Nog niet bestede bijdragen	Betaalde/ toegezegde bijdragen
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat	1.001	14	1.015
Provincie Zuid-Holland	1.480	20	1.500
Gemeente Rotterdam	493	7	500
Gemeente Leiden	150	2	152
Gemeente Delft	281	4	285
Gemeente Den Haag	395	5	400
Gemeente Westland	99	1	100
Gemeente Zoetermeer	99	1	100
Technische Universiteit Delft	148	2	150
Universiteit Leiden	50	–	50
Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden	99	1	100
Metropoolregio Rotterdam Den Haag	250	–	250
Totaal	4.545	57	4.602

Overige aanvullende activiteiten

De onderverdeling van de overige aanvullende activiteiten is als volgt:

(in duizenden euro's)	2017	2016
Partnership Maritime Delta	88	33
JIPAS	103	47
SMASH	20	64
MIT	63	34
Economic Board Zuid-Holland	168	147
Overig	146	143
Totaal	588	468

Personeelskosten (21)

(in duizenden euro's)	2017		2016	
Lonen en salarissen	4.096		3.230	
Sociale lasten	529		435	
Pensioenlasten	286		227	
		4.911		3.892
Kosten werknemers flexibele contractbasis		111		193
Directe personeelskosten		5.022		4.085
Overige personeelskosten		547		425
Totaal		5.569		4.510

Overige bedrijfskosten (21)

(in duizenden euro's)	2017		2016	
Algemene Bedrijfskosten				
Huisvesting	200		171	
Automatiseringskosten	203		183	
Communicatie, PR en website	188		206	
Administratie, verzekeringen en overige advieskosten	111		108	
Accountantskosten	74		43	
Overige algemene bedrijfskosten	33		23	
		809		734
Specifieke bedrijfskosten				
Onderzoeks- en advieskosten	127		376	
Evenementen en congressen	67		97	
Reiskosten	148		142	
Marketing en communicatie	118		156	
Lidmaatschappen en sponsoring	120		–	
Inhuur o.a. uit hoofde van kwartiermakerschap	254		–	
Overige specifieke bedrijfskosten	145		44	
		979		815
		1.788		1.549

Afschrijvingskosten (23)

De reguliere afschrijvingskosten over 2017 bedragen € 149.000 (2016: € 133.000).

Buitengewone baten en lasten (24)

De buitengewone baten en lasten (2016) hebben betrekking op de afwikkeling Kennisalliantie Zuid-Holland. In 2016 zijn nog bedragen betaald (€ 65.000) met betrekking tot de afwikkeling (2014).

Resultaat deelnemingen (25)

Het gepresenteerde resultaat is het resultaat over het boekjaar van Participatiemaatschappij InnovationQuarter B.V. ad € 1.329.000 (2016: € 2.532.000) en betreft het gesaldeerd verlies uit de participatieactiviteiten.

Ondertekening van de jaarrekening

Den Haag, 23 maart 2018

Directeur:

w.g. R. Zonneveld

Raad van commissarissen:

w.g. A. Verberk (voorzitter)

w.g. C.A.M. de Koning

w.g. B.N.M. van der Maarel

w.g. H.C.M van der Zeeuw

w.g. P.J. van Zunderd

Overige gegevens

Statutaire winstbestemmingsregeling

De winstbestemming vindt plaats overeenkomstig artikel 21 van de statuten. Daarin is bepaald dat de algemene vergadering bevoegd is tot bestemming van de winst die door vaststelling van de jaarrekening is bepaald. Indien de algemene vergadering niet voorafgaand aan of uiterlijk direct na het besluit tot vaststelling van de jaarrekening een besluit neemt tot bestemming van de winst, zal de winst worden gereserveerd.

De algemene vergadering is bevoegd tot vaststelling van uitkeringen. Indien de vennootschap reserves krachtens de wet moet aanhouden, geldt deze bevoegdheid uitsluitend voor zover het eigen vermogen groter is dan die reserves. Een besluit van de algemene vergadering dat strekt tot uitkering heeft geen gevolgen zolang de directie geen goedkeuring heeft verleend. De directie mag deze goedkeuring slechts weigeren indien zij weet of redelijkerwijs behoort te voorzien dat de vennootschap na de uitkering niet zal kunnen blijven voortgaan met het betalen van haar opeisbare schulden. Uitkeringen op aandelen zijn onmiddellijk na het besluit tot uitkering betaalbaar, tenzij in het besluit een ander tijdstip is vastgesteld, met dien verstande dat in de statuten van Participatiemaatschappij InnovationQuarter B.V. (artikel 22) is opgenomen dat de winst, die door vaststelling van de jaarrekening is bepaald, met dien verstande dat de winst over de eerste 10 boekjaren (tot en met boekjaar 2023) zal worden toegevoegd aan de algemene reserve. Deze algemene reserves dient de eerste tien boekjaren aangehouden te worden en er zullen geen uitkeringen worden gedaan ten laste van deze algemene reserve.

CONCEPT

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: De directie, aandeelhouders en de Raad van Commissarissen van de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij InnovationQuarter B.V.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening van Regionale Ontwikkelingsmaatschappij InnovationQuarter B.V. te Den Haag gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Regionale Ontwikkelingsmaatschappij InnovationQuarter B.V. op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de bepalingen van en krachtens de WNT.

De jaarrekening bestaat uit:

- ▶ de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2017;
- ▶ de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2017;
- ▶ de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Regionale Ontwikkelingsmaatschappij InnovationQuarter B.V. zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- ▶ het directieverslagverslag;
- ▶ de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- ▶ met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- ▶ alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het directieverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voor nemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waar door gere de twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waar door het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het controle protocol WNT, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daar over in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waar door gere de twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de directie onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waar onder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 23 maart 2018

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. S.B. Spiessens RA

CONCEPT

**Innovation
Quarter**

*investeren &
innoveren in
Zuid-Holland*